

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Št. 21.

V Ljubljani, dne 19. aprila 1912.

Leto VII.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravištvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrtletna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Ljubljana, Belo Nedeljo, 1912.

Pretekli teden je bil za našo organizacijo velevažnega pomena. Vršil se je v Ljubljani štirnedenveni socialni tečaj, katerega so se udeleževali kmečki fantje, delavci, duhovni, učiteljice, visokošolci, bogoslovci itd. Prvi socialni tečaj te vrste, ki se je vršil pred dvema letoma, je rodil bogate uspehe. Poživil je vse naše organizacije in jim odprl nova pota. Gotovo je, da letošnji socialni tečaj glede na uspehe ne bo prav nič zastajal za prvim. Vseh dobrih posledic, ki jih bo imel, pa danes niti presoditi ne moremo.

O tečaju je obširnejše poročal »Slovenec«, posamezna predavanja bodo tudi dobesedno natisnjena po raznih listih, največ v »Društvenem govorniku«. Zato se bomo ozrli samo na ona predavanja, ki so se tikala delavskega vprašanja in delavske organizacije.

Kot prvo moramo omeniti predavanje dr. Kreka o socialni politiki. V tem brez dvoma najlepšem predavanju se je pečal predavatelj pred vsem z vprašanjem, kako naj skrbi država za delavstvo. Takoj v uvodu je povdarjal dr. Krek, da so se v Nemčiji in pri nas za to vrsto zakonodaje zavzele najprej krščanske stranke. Najhujši sovražnik socialne politike je bil liberalizem. Liberalizem je postavil načelo, da bodi delavec in delodajalec prost, da se država ne sme vtikati v njuno razmerje. Prepovedano je bilo vsako združevanje. Delavstvo je pri tem silno trpelo. Liberalnim načelom se je pred več kot 50 leti uprl na Nemškem mogunški nadškof baron Ketteler. Večina katoliških učenjakov je potegnila ž njim. Največje važnosti pa je okrožnica, ki jo je izdal papež Leon XIII. v obrambo pravic delavskih stanov. V njej je povdarjal veliki papež, da je država dolžna braniti slabejšega proti močnejšemu. Dolžna je najbolj skrbeti za tiste, ki so ji najbolj potrebni. To so najprej vsi, ki državo vodijo, za njimi pa takoj delavski stanovni. Skrajno nasprotna liberalizmu je socialna demokracija, ki zahteva, naj se vse podpravi, da bo država edini podjetnik in delodajalec. Z verskega stališča mi nimamo nič proti temu, toda vemo, da je to nemogoče. Izkušnja nam kaže, da do neke gotove meje gre podpravljenje, potem pa postane škodljivo. V gospodarskem in socialno političnem oziru sta torej liberalizem in socialna demokracija dve najhujši nasprotji, kar si jih moremo misliti. Vendar vidimo, da se proti krščanskim strankam, ki se potegujejo za delavske koristi, socialni demokrati ved-

no najdejo v objemu z liberalci. Znamenje, da je socialno demokratskim strankam več za protiversko gonjo kakor za delavske koristi.

Izmed posameznih zahtev na postavodajo je omenil dr. Krek zlasti te-le: Podlaga vsemu je pravica delavstva, da se sme svobodno združevati v društvih in s pomočjo teh zahtevati svoje pravice. Mi tudi delodajalcem priznamo enako pravico, da se lahko združijo v kartele. Smo za to, da dobe kartelne pogodbe pravno veljavo. Karteli lahko veliko store, da se pametno uredi in poceni proizvaža. Zahtevamo pa obenem, da pridejo karteli pod državno nadzorstvo, ki naj zabrani izkoriščanje ljudstva. — Delavske knjižice so zastarela naprava. Dajo mnogo nepotrebnega dela občinskim uradom in izpostavlja delavca velikokrat šikanam in maščevalnosti podjetnikov. Zato naj zahteva naše delavstvo, da se odpravijo in nadomeste z legitimacijami. — Razmerje med delavci in delodajalci naj se vreuje po tarifnih pogodbah. Tarifnim pogodbam mora država priznati pravno veljavo, to se pravi, če kdo svojevoljno odstopi od pogodbe, preden je potekla, naj se kaznuje. S tem se bo uvedel red in zmanjšalo število štrajkov. Dogodki na Angleškem nam kažejo, da bo morala država misliti tudi na določitev najmanjše delavske plače. To se bo dalo izvesti po karteliranih podjetjih, ki imajo neko stalnost. V posameznih manjših podjetjih za sedaj ni izvedljivo. Država naj vredi najvišji delavni čas. Treba je ločiti podjetja, kjer se dela noč in dan ali pa je delo nevarno, od podjetij, kjer se dela samo podnevi in je delo manj nevarno. V prvem slučaju, zlasti za rudnike, naj se določi 8urni delavnik, po podjetjih druge vrste je delavni čas lahko daljši. Država naj podpira akcijo za zdrava stanovanja. Stanovanja, ki jih daje delodajalec v najem delavcu, morajo biti zdrava in naj se strogo ločijo od plače. Zaradi štrajka delodajalec ne sme odpraviti delavcu stanovanja. Država mora skrbeti za zdravje delavstva. Delo, ki naravnost škoduje zdravju, naj se zakonito prepove. One zakone za delavsko varstvo, ki se ne dajo izvesti samo v eni državi, naj se izkušajo doseči na mednarodnih konferencah.

Drugi govornik, ki se je pečal z delavskim vprašanjem, je bil urednik Kerhne, ki je govoril o »Jugoslovanski strokovni zvezi«. Povdarjal je, da se za delavsko vprašanje v naši javnosti kaže premalo zanimanja. Nato je popisal razvoj delavskega gibanja v Avstriji. Posebno zanimiv je bil tisti del, v ka-

terem je podal predavatelj sliko delavskih bojev na Slovenskem. Nekaj o tem je prinesla zadnja številka »Naše Moči« v uvodnem članku. Z napeto pozornostjo so poslušali udeleženci govornika, ko je slikal začetek in sijajno zmago krščanske socialne misli v letih 1894—1902. Ne-prestano so se vršili shodi, na katerih so dr. Krek, Gostinčar in drugi, večinoma delavski govorniki, zahtevali pravic za delavske sloje ter napovedovali boj liberalizmu in socialni demokraciji. Liberalci so po svojem časopisju skušali osmešiti delavsko gibanje in so krščansko socialne voditelje umazano psovali. Socialni demokratje so šli še dalj in prišli razbijat naše shode, povzročat pretepe in poboje. Toda vse ni nič pomagalo. Socialno delavsko organizacijo, ki je bila takrat že precej močna, je krščansko socialno gibanje razbilo in ji vzelo vso veljavo. To so zgodovinski časi za našo slovensko domovino. Začel se je kmalu nato v deželnem zboru kranjskem boj za razširjenje volilne pravice, začele so se strokovne organizacije, ki so morale prestati mnogo bojev s podjetniki, preden so se ustalile. Pozneje je jelo delavsko gibanje pešati, dokler ni vseslovenski delavski shod v Ljubljani leta 1909 sklenil, naj se ustanovi »Jugoslovanska Strokovna Zveza«. Ta je tako napredovala, da šteje danes 45 skupin, v katerih je organiziranih okrog 2500 delavcev. Poleg »Zveze« obstojajo še nekatera posamezna močna strokovna društva. Naš cilj je: 1. Organizirati v delavstvu samopomoč (podpore za čas boleznih, brezposelnosti, preseljevanja, nuditeljno pravno varstvo itd.). 2. Usposobiti delavstvo, da bo moglo sklepati s podjetniki tarifne pogodbe. 3. Doseči zakone za delavsko varstvo. Naše delo napreduje, vendar pa čutimo pomanjkanje sposobnih delavnih moči, da našo organizacijo še bolj razširimo in utrdimo.

Poleg teh dveh predavanj, ki sta se pečali izključno z delavskimi težnjami, je bilo še veliko drugih, v katerih so se govorniki dotaknili perečih ran med delavskim ljudstvom in podali nasvete, kako jih ozdraviti. Oomenjamo samo nekatere: Dr. Adlešič je pokazal na veliko stanovanjsko bedo med delavstvom, razložil novi državni zakon o zgradbi malih stanovanj in dal važne nasvete. V Ljubljani se je že v smislu zakona ustanovilo novo stavbeno društvo za zgradbo malih hiš, ki bo deležno državne podpore. G. Al. Stroj, predsednik društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani, je naglašal, da moramo vso skrb posvetiti vajencem, da ostanejo pošteni in se dobro izučijo za svoj poklic.

Na smrt obsojeni kralj.

(Zgodovinska povest.)

I.

»Če se vreme ne izboljša, pogineva! . . . Ob takem vremenu in v taki temi je nemogoče, da v tej divjini brez smrtne nevarnosti prideva naprej!«

Strašen vihar divja, gromi, treska in se bliska v lepi okolici Seville.

Do kože premočena korakata dva lovca, ki sta izgrešila svojo tovaršijo, po skalnati stezi, do kateri divja zdaj hudournik Surri Moreni v dolino, kjer vali Guadalquivir svoje valove v morje. Od časa do časa lovca postaneta in poslušata, a na zemlji je vse tiho, kakor da strahu koprni pred mogočnimi glasovi, ki jih govori nebo.

Ko kratek čas obmolkne grom, potegne mlajši, — vitek, približno 24 let star mlad mož s plemenitimi potezami na obrazu, — rog iz slonokoščene kosti in glasno in dolgo trobi, tako da trobentanje spominja na tisto svetopisemsko trobentanje pred zadnjo sodbo, a v tej samotni trobentanja nihče ne čuje. Čez dolgo časa se še-

le oglasi oddaleč trobentanje, a tako slabo in tiho, da dvomita lovca, če ne odmeva glas nju-nega rogu. Mladi mož zatrobi s podvojenimi močmi in odgovarja drugačno trobentanje, kar dokaže, da nista lovca čula odmeva lastnega rogu.

Mladi mož vrže vajeti svojega konja tovaršu in spleza na višino, ki omejuje jarek, po katerem korakata. Kakih 2000 korakov daleč na nasprotni višini zagleda ogenj. Ker dvomi, če so ta ogenj zanetili ljudje ali ga je zanežila strela, zopet zatrobi. Iz smeri, kjer gori gromada, v svoje veselje čuje trobentanje kot odgovor, dasi pri ognju nikogar ne vidi. Ko nato hodita že kake pol ure, prideta v dolino.

V bližini gromade zagledata malo hišo, ki mora pripadati kaki pristavi, ki jo je prej zakrival dim. Med hišo in lovcema pa vali Guadalquivir svoje narasle valove.

»Pomagaj nama naš zaščitnik sv. Jakob!« zakliče mlajši lovec. »Bojim se, Fernando, da sva se zaman veselila in da bova morala biti zadovoljna, če dobiva kako dupljino, kjer prenočiva.«

»A zakaj, milostljivi moj gospodar«, pravi spoštljivo starejši tovariš, »tista hiša tam . . .«

»Mislim, da tu ni nobenega Charona, ki bi se upal izpostaviti s svojim čolnom čez to peklensko reko.«

»Nasprotni breg je dovolj blizu, milostljivi moj gospod, da prebivalcem tiste hiše javim, da Don Pedro, kralj Kastilski . . .«

»Pri nežnih rokah Marije!« zakliče mladi mož. Drži svoj jezik za zobmi. Lahko naletiva na kakega privrženca mojega popolbrata, ki bi mi naklonil gostoljubnost groba! Na tvoje izveličanje — naj naju sreča kdorkoli — nihče me ne sme izpoznati!«

»Visokost sme v vseh okolnostih računati name«, zagotavlja Fernando.

»Znam, da se smem zanesti nate, dokler kraljujem!« odgovarja se smehljaje mladi mož. Predno more Fernando odgovoriti, je novi blisk razsvetlil dolino.

»Glej, Fernando!« zakliče mladi kralj. »Tam so res odrinili čoln v reko!«

Ko se zopet zabliska, se tudi Fernando prepriča, da je mladi kralj prav videl.

(Dalje prih.)

V Ljubljani obstoja že dolgo časa »Mladeniško društvo«, ki ima prostore v »Rokodelskem domu« in je že veliko dobrega storilo za vajence. Ta teden se je ustanovilo novo »Društvo za varstvo vajencev«, ki mu bo prva skrb postaviti v Ljubljani velik »Vajeniški dom«, kjer bodo dobili vajenci hrano in stanovanje in bodo imeli na razpolago zadosti sredstev za izobrazbo. Kanonik dr. Gruden je poročal o otroškem varstvu, povedal, kaj se je že storilo in posebno priporočal »Patronat Vincencijeve družbe«, ki skrbi za zanemarjene otroke in po industrijskih krajih ustanavlja takoimenovana dnevna zavetišča. V teh zavetiščih ostajajo med dnevom šolarji-otroci delavskih starišev, se uče za šolo, pojejo, telovadijo, se igrajo in dobe opoldan tudi kosilo. Zvečer, ko pridejo stariši iz tvornice domov, izpuste tudi otroke iz zavetišča. Doslej imamo dve taki napravi: na Viču in v Ljubljani. Namerava se jih pa v kratkem ustanoviti še več, v kolikor bodo dopuščala društvena sredstva. Važno je bilo predavanje dr. Dolšaka o skrbi za bolnike. Bolniške strežnice, ki se bodo izurile na tečajih v deželni bolnici, bodo velik blagoslov tudi delavskim krajem. Govorilo se je še o gospodinjstvih in drugih tečajih za dekleta, o izpopolnitvi organizacije za služkinje po naših mestih itd. Če k vsemu temu prištejemo še temeljita predavanja o preosnovi naše telovadne organizacije, o povzdigi glasbe in dramatične umetnosti po izobraževalnih društvi, ki so vzgojila po tolikih delavskih krajih mladino pošteno in izobraženo, moramo z občudovanjem zreti na »Krščansko Socialno Zvezo« in odkrito priznati: Brez »Krščanske Socialne Zveze« bi ne bilo krščanske delavske organizacije. Želimo samo, da se načrti, ki so bili narejeni na tem tečaju, izpeljejo, kakor so se doslej vedno izpeljali.

Tobačno delavstvo.

Avstr. kršč. tobačna delavska zveza, podružnica v Ljubljani

vabi na letni občni zbor, ki bo v ponedeljek dne 22. aprila ob pol 7. uri zvečer v Ljudskem domu. Spored: 1. Otvoritveni govor. 2. Načelstveno poročilo in poročilo o glavni skušnji Zveze. 3. Poročilo blagajne. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Zadeve bolniške blagajne. 6. Govora državnih poslancev gospodov dr. Korošca in dr. Kreka. Dolžnost vsake članice in člana je, da pride h glavni skupščini. — Odbor.

Materi zemlji smo izročili v četrtek zemljske ostanke ljubljenskega našega sotovariša Jožefa Kušarja, ki je umrl na posledicah, ker je padel s kolesa. Rajnika lahko stavimo za zgled dobrega očeta in zvestega našega somišlenika. Dosi oče številne rodbine, je bil član obeh strokovnih organizacij ljubljanskega krščansko socialnega tobačnega delavstva. Svetila mu večna luč!

Tobačno delavstvo pozor! V sredo dne 24. aprila sklicuje naše Podporno društvo sestanek svojih zaupnic in zaupnikov v prostore pri Krčonu. Odbor »Podporna društva« je v svoji torkovi seji sklepal o velevažnih stvareh, ki so velikanske važnosti za bodoči razvoj in za izpopolnitev strokovne organizacije ljubljanskega tobačnega delavstva. Tega sestanka, ki bo razpravljal o sklepih odbora, naj se članice in člani »Podporna društva« najobilnejše udeležijo. Čim več, tem boljše. Ravno tako naj se pa tudi vse članice in člani podružnice Ljubljana Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze udeležijo občnega zbora v ponedeljek ob pol 7. ure zvečer v Ljudskem domu. Na svidenje v ponedeljek in v sredo! Naprej, strokovna organizacija ljubljanskega krščansko socialnega tobačnega delavstva!

Med brati in sestrami.

Shod v »Ljudskem Domu«.

»Jugoslovanska strokovna zveza« vabi vse članice in članice na ustanovni shod skupine Ljubljana, ki se vrši v ponedeljek dne 22. aprila t. l. točno ob 7. uri zvečer v »Ljudskem Domu«. Vsi člani in tisti, ki se zanimajo za organizacijo krščansko socialnega delavstva, pridite in pripeljite s seboj svoje znance in prijatelje! Po shodu vpisovanje novih članov. — Sklicatelj: Frančišek Kerhne, urednik.

Rdeči sodniki.

S Save se nam piše: Zadnje čase se govori o pcsredovalnih uradih. Tega še nimamo. Tudi c. kr. okrajna sodnija bi ne bila napačna, ker sodnike imamo tudi že. Sodi se pa kar v tovarni med delom, ker za to reč so sodniki jako urni. So namreč sami socialno demokratski poglavarji. Mi smo še samo radovedni, kje so bili ti gospodje promovirani doktorjem prava. Slučaj sodbe teh rdečih sodnikov je pokazal, da so

dijo krivično in nepostavno. Mi le vprašamo socialno demokratske sodnike, kdaj je bila izdana v Avstriji postava, da smejo rdeči poglavarji koga izzivati, ako jim pa dotični kaj žaljivega reče, ga pa smejo sami obsoditi. Tako se je zgodilo sodruhu P. Prosimo odgovora! Vi, prijatelji delavstva, ali je to v vašem programu, da brez naznanila c. kr. sodnji sami nepostavno določate kazen dvajset kron ter zahtevate takoj plačati od siromašnega delavca s kopico otrok, ki je vašega mišljenja! Prosil je, bodem že plačal, sedaj nimam. Oglasi se pa znani kištar: »16 nas je bilo skupaj, sklenili smo, da moraš takoj plačati!« Revež si je izposodil denar, o plači ga bo moral vrniti, cela družina bo pa to bridko občutila. Sramota za vse jeseniško delavstvo, da se kaj takega zgodi v tovarni. Delavstvo, ogibaj se rdečih oderuhov in naznanj ta nesramni oderuški značaj c. kr. sodnji. Kršč. socialno delavstvo vse drugače postopa. Ako se kdo res kaj izpozabi, dovolj je, da v listu prekliče, brez da bi vinar plačal. Celu sodrug Ogris se je zgražal nad takim postopanjem, pa se bo še kdo.

Delo S. L. S.

Z Jesenic se nam poroča: Odkar je v naši občini prišla S. L. S. v novi odbor, se je začelo delo. To je pokazala prva seja dne 14. aprila, da imajo možje trdno voljo delati v blagor občine, ko so se izvolili razni odseki ter se rešilo še več drugih stvari. Moramo kot kritiki resno opozoriti gospode odbornike, naj vpoštevajo tudi delavstvo zraven drugih stanov. Za enkrat povemo le, da v šolski svet niste niti enega delavca izvolili, med tem ko je več kot dve tretjini delavskih otrok. Vse naj se pravično razdeli po kraju kakor med stanovi.

Iz Šmartna pri Kranju.

V nedeljo, dne 21. t. m. bode občni zbor skupine J. S. Z. v stari šoli. Pridite vsi člani polnoštevilno na občni zbor. Na občnem zboru predava profesor Šušnik iz Kranja. Vabimo pa tudi vse ostalo dobromisleče delavstvo, naj se udeleži predavanja in občnega zbora, da se bo de prepričalo, kako potrebna je stanovska organizacija delavcev in kake koristi ima delavstvo od J. S. Z. Naša skupina lepo napreduje ter upamo, da bode pristopilo tudi še veliko novih članov k skupini, ko uvidijo, da »V združenju je moč« in da je posamezen neorganiziran delavec v sedanjih časih ničla in brezpravna raja. Po občnem zboru se bodo sprejemali novi člani v skupino.

Cuvajeva socialna demokracija.

Hrvatski socialni demokratje edini stoje v milosti kr. komisarja Cuvaja. Ko je madžarska vlada uvedla na Hrvaškem absolutizem, so šli socialni demokratje kot poparjeni cucki h komisarju, padli na kolena in ga prosili, da smejo praznovati prvi majnik in imeti tudi gospodarske shode. Tiran Cuvaj jim je to vse tudi dovolil in obljubil. Tu se je zopet enkrat pokazala hinavščina socialne demokracije. Kje je »korajža«, ki jo sicer ti ljudje tako radi kažejo? Pod katerimi pogoji se je vse to zgodilo? Med tem ko molče, razven vladnih madžarskih mamelukov, ne sme ziniti besede, ko je na tleh vse navladno časopisje, ko se s surovo policijsko silo izganja časnikarje in to na povelje Cuvaja, je socialna demokracija prosta in vživa milost tirana. Pa ne, da bi bila socialna demokracija na Hrvaškem v tajni policijski službi Cuvaja? Vse je lahko mogoče!

Kaj vse ni v programih.

Na Dunaju se prično dne 23. te. m. volitve za občinski svet. Združeni judje, liberalci in socialni demokratje delajo z vsemi sredstvi, da vržejo krščanske socialce. Nemški frajzin je proglasil programatično izjavo, da se v občinsko službo ne sme vzeti nenemških delavcev in uslužbencev. To je proglasitev bojkota. Vlada, ki bi v vsakem slovanskem kraju kaj takega takoj zaplenila, pusti, da se izdajajo letaki v tem smislu in se kot najvažnejša točka frajzinskega programa proglašajo tem potom, Seveda se z molčanjem temu pridružuje tudi socialna demokracija, ki tako nujno rabi bogataških glasov.

Železničar.

Sestanek. V soboto zvečer se je vršil redni mesečni sestanek članov Prometne zveze, skupine Ljubljana, katerega je posetilo poleg gospoda državnega poslanca Gostinčarja lepo število navdušenih članov. Gospod poslanec je v daljšem govoru obrazložil celo historijo zadnjega zboljšanja dohodkov železničarjev. Parlament je v svoji brezizjemni naklonjenosti napram železničarjem storil, kar je bilo skrajno mogoče ter pooblastil vlado, da izboljša nižjim železničarjem plače za 38 milijonov kron. Eks-celencia gospod finančni minister, ki gotovo ne

ve, kaj se pravi za občni blagor delati in žrtvovati zdravje in življenje, zraven pa stradati, pa je to skrajšal na 21 milijonov kron. Odtrgana vsota naj se pa prihrani na škodo najrevnejših uslužbencev, kajti višjim uradnikom so delili z lopato, tako da ima sedaj višji nadzornik več stanarine, kakor pa nad polovica nižjih uslužbencev vseh dohodkov skupaj. Da se ta krivica odpravi, je treba, da se železničarji tesno združijo in z vednimi neumornimi zahtevami ljudsko zastopstvo in vlado primorajo, se resnejše oprijeti odprave, bede in nezadovoljnosti med nižjimi sloji. Gospod poslanec je tudi opisal nameravano preureditev načina zavarovanja proti nezgodam, koder so zopet železničarji tisti, ki naj bi bili oškodovani. Tudi v tej zadevi naj bodo železničarji na straži, da preprečijo nevarno nakano. Tozadevna nova vladna predloga hoče namreč upostaviti, da v slučaju nezgode eventualna pokojnina z rento vred ne sme prekoračiti zadnje plače prizadetega, bodisi poškodba še tako huda. Na prošnjo zbranih članov je gospod poslanec obljubil, da je vselej pripravljen se za pravice ubogih železničarjev potegovati in na pristojnih mestih posredovati. Bodi mu tem potom izražena zahvala.

Kurilnično delavstvo na državnem kolo-dvoru in Ljubljani je vložilo celo vrsto prošenj za izboljšanje položaja, katere je centrala Prometne zveze po gospodih državnih poslancih Kemetter, dr. Kreku in Gostinčarju predložila c. kr. direkciji državnih železnic v Trstu. Cela dolga vrsta upravičenih zahtev pa še čaka, da nastopi isto pot, ker razmere, ki vladajo pri tem oddelku, se nikakor ne strinjajo s kulturo sedanjega veka.

Huda bolezen — nervoznost se je oprijela nekaterih gospodov v kurilnici c. kr. državne železnice v Ljubljani, ker se je začela »Naša Moč« z njimi pečati. Naj se potolažijo in poboljšajo, pa bomo zopet prijatelji. Vsa jeza ne bo izdala nič, tudi s tem ne bi bilo veliko pomagano, ko bi se kak paša prilastil pravico koga skozi vrata na prosto vreči, ker ogenj se ne gasi s petrolejem. Zapomnijo si naj, da kdor opravlja svojo službo vestno, se mu ni treba nikogar bati, najmanj pa kakega socialnega demokrata.

Z Goriškega. Po dolgem času so se naši tovariši od tam doli iz Prvačine oglasili zopet pri nas. Morda je že kdo mislil, da je tamošnja plačilnica zamrla ali pa da se tamošnjim železničarjem med cedi. Ne to ne ono ni res. Plačilnica se krepko razvija, tako, da se bo zamogla v doglednem času prekrstiti v krajno skupino. To bo sad tiste gonje naših nasprotnikov, ki so se v Erščansko misleče železničarje zagnati, da jih ugonobe, pa so klaverno podlegli. Tudi dobro se jim ne godi, ker blaženo zboljšanje gmotnega stanja nižjih slojev, zlasti pa delavcev se pač nikjer in od nikogar ne odobrava. Tovariš od tam nam piše: Način izboljšanja prejemkov nižjim železničarjem, kakor ga je uvedla c. kr. žel. uprava s 1. januarjem l. l., je le njej v čast in ponos, kakor se pač za tako podjetje spodobi, nam pa ni s tistimi 4—6 kronami na mesec pri vladajoči draginji prav nič pomagamo. Upali smo vedno, da se bode vendar na delavce bolj človeško oziralo, pa tudi tukaj smo bili pošteno potegnjeni. Da bi bila pa šala že užjitnejša, si je gospoda izbrala 1. april za tisti zgodovinski dan, da razglasi sad svoje-ga dolgoletnega študiranja in računanja — zboljšanja zaslužka delavcem. Čute! Ne dva oddelka prožnih mojstrov nista enaka, tu je začetna plača 2 K 50 v, tam pa samo 2 K 20 v, dekateri delavci so dosegli povišek 10, 20 ali 30 vinarjev, zopet nekateri figo. Stari možaki, ki so že dobri del svojih moči in svojega zdravja žrtvovali železnici, so dobili po 10 vinarjev na dan, katere bi bili morali pravilno že od 1. januarja sem uživati. V tolažbo pa se jim je še reklo, da naj bodo sedaj 3 leta mirni in zadovoljni. Prometna zveza ima pač prav, da je po gospodu poslancu Kemetterju zahtevala od vlade jasen račun, kako se je porabljen denar razdelil in da se pridržanih 17 milijonov naj takoj vporabi za popravo te nižjim uslužbencem in delavcem storjene krivice. Čudno se nam pa mora le zdeti, da tista vrsta delavskih osreče-

Migljaj našim bravcem

naj bi bilo sledeče pismo, ki ga je pisal Njegova visokost **Jožef knez Rohan** iz Schottwien: »Presenetljivo učinkovanje **Elza-fluid** presega resnično vse pričakovanje in objaviti morete, da so meni in mojim znancem **Fellerjev Elza-fluid** in **Elza-kroglice** prav izvrstno služile pri raznovrstnih boleznih, kakor pri glavo- in zobobolu, bodanju, trganju, pri bolečinah v križu, kašlju, želodčnih boleznih, slabostih itd., zlasti pa krepki **Elza-fluid** pri oslabelem vidu oči. Zato kar najtopleje priporočam to zdravilo, ki naj ga ne pogrešajo v nobeni hiši.« Naši braveci, ki bi hoteli poizkusiti ta preparat (to zdravilo, morejo dobiti Fellerjev fluid z v. zn. »Elsa« za 5 K franko, ako pišejo naravnost na **E. V. Feller**, dvorni lekarnar v **Stubici**, Elza-trg 264 na Hrvaškem.

Imate li bolečine?

Revmatiške, trganje, glavobol, zobobol? Ali ste si jih nakopali na prepihu vsled prehlajenja? Poskusite vendar bol lajšajoči, zdravilni, krepilni Fellerjev fluid z znamko „Elsafluid“. Ta je res dober. To ni samo reklama! Dvanajstletna za poskušajo 5 K franko. Izdeluje lekarnar Feller v Stubici, Elsatrg 264 (Hrvatsko).

valcev, ki ima sicer vedno polna usta obljub, sedaj tako pohlevno molči. Kaj pa, ko bi jim vlada dala v usta kak zamašek? Prometna zveza je organizacija čistih rok, njen nastop napram vladi in njena tirjatev po izvedbi zboljšanja prejemkov v polnem od parlamenta določenem obsegu je torej odkrito delo, ki se mora vpoštevati.

Voditelji palčilnic in blagajniki skupin nas prosijo objaviti, naj bi člani prispevke redno vsaj do 10. vsakega meseca gotovo vplačali, da se olajša poslovanje in omogoči reden obračun s centralo. § 8. zvezinih pravil določa, da ima neredno vplačevanje članarine in prispevkov za posmrtnino lahko zle posledice. Tovariši se torej v njih lastnem interesu prosijo, da ta opomin resno vpoštevajo.

Plačilnica Prvačina nam javi, da so njeni člani zbrali za praznike Vstajenja devet novih članov — pirhov za Prometno zvezo. Sedaj smo pa radovedni, kako so naši tovariši drugod po Slovenskem razumeli in ubogali naš nasvet. Pokažite se! Prvačanom pa naš bratski pozdrav!

Krajna skupina Zidan most naznanja vsem svojim članom, da bo v nedeljo, dne 28. aprila 1912 ob 2. uri popoldne občni zbor v prostorih Ivana Verhovca, železniškega čuvaja v Št. Petru pri Loki. Vsi člani, ki niste v službi, ste dolžni, da pridete na občni zbor.

Iz paradiza. Jej, jej, to smo se o praznikih dobro imeli in mastili. V Ljubljano na državni kolodvor je pridrdral od Bog ve kod cel dolgi vlak, napolnjen s poticami, šunkami, klobasami, hrenom in lepo rdečimi jajci. Ko se vlak ustavi, so prihrumeli »ta črni« od vseh strani skupaj z jerbasi in koši; gospodje Gostinčar, Voje in Kunstl pa so delili, da je vsak dobil, kolikor je mogel nesti. Odprli so zadnji vagon, in ga našli napoljenega do vrha z »Našo Močjo«. Sedaj se je pa začel ravs in kavs; prihiteli so od vseh vetrov tudi »ta rdeči« skupaj in vsak je hotel po eno številko, češ, to bo pa gotovo kaj zame. Dobri, kakor smo vedno, smo jim ustregli. Ampak oni se niso tako izvrstno imeli, kakor mi, kajti v »Naši moči« je zavita véčasi kaka grenka, ampak jako zdrava pilula, ki ne izleči samo od gnilih pišk napihnjene trebuhe, temveč ukroti tudi preoblastne puho-glavce. Seveda če si mora človek vsled preoblate domišljije o svoji neomejeni veljavi nakopane, prej imenovane bolezn zdravit s takimi pilulami, je pač umevno, da ga gífta; glavno pa je, da pomaga. Torej mi, ki smo v tem oziru popolnoma zdravi, smo jedli potice, šunke, klobase in pirhe sekali. Hvaležno pripomnimo, da je ta žegen-vlak vozil gospod obersodrug Petrič in da je bil tudi on tisti, ki je celo zádevo razglasil; drugače bi morda še nič ne dobili. — Dober mož je to, jej, jej!

Od centrale. Pogrebina po 200 K se je izplačala v nastopnih slučajih smrti: Peter Kuralt, Škofja Loka; Marija Hoffmann, Šlakemvert; Ulrik Fritz, Dornbirn; Marija Kos, Sarajevo; Fran Kumbar in Jože Jelinek, Dunaj; Barba Kosek, Klösterle; J. Kwarciany, Liesing; Ivan Klinkowsky, Ickany; Mayda Walser, Altenstadt; Marija Wartbichler, Leogang ter Vaclav Werkl, Krems. Za pogrebno blagajno je torej 1. majnika plačati 60 vin.

Največje gospodarsko podjetje sveta je uprava pruskih železnic. Redni dohodki in stroški dosežejo vsoto 2202 milijona mark. Izredni dohodki in izdatki so še posebej. Okoli 350 tisoč rokočelcev in delavcev ter 150 tisoč uradnikov ima ta uprava zaposlenih. Približno toliko prebivalstva šteje celo kraljestvo švedsko. Za plače osebju in v dobrodolne naprave v prid uslužbencem izdajo pruske železnice 731 in pol milijona mark na leto. Te železnice vržejo državi lep dobiček, dasiravno imajo izredno nizke tarife in med uslužbenci ne toliko siromaštva, kakor pri nas. Uprava umeva, da ji je zadovoljno osebje le v prid in ne stiska tam, kjer je potrebno dati in ne razmetava denarja protežarim koritarjem in lenuhom!

Socialno demokratske zverine. V državi Texas so železničarji radi plač štrajkali. Štrajkujoči sodrugi so položili v kotel neke lokomotive dinamit. Ko so se delovoljni tovariši nahajali v isti šupi kakor lokomotiva, je dinamit eksplodiral. Učinek je bil grozen. Na mestu je bilo ubitih 25 delavcev, v neki bližnji kovačnici pa 15. Vsi so bili raztrgani na kose in deli trupel so viseli raz strešno tramovje ali pa jih je vrglo med razvaline uničenih strojev. Spretni del razstreljene lokomotive je odletel na neko bližnjo sosedno hišo ter prebil streho in strope. Na, hvala Bogu, pri nas se ta anarhistični izrodek človeštva še ni dotakih brutalnosti raz-

vil in upamo, da tudi ne bode; zato pa pri nas porablajo druga sredstva, da ugonablajo ne-ljube jim tovariše — terorizem in jezik.

Povest o nekem vlijdnem sodrugu.

Uprava c. kr. državnih železnic in pri vsem tem, da v njeni gmajni ni vse v takem redu, kakor bi moralo biti in bi tudi lahko bilo, vendar dela nekaj naprav, ki so uslužbencem v korist. Ali žalibog, najdejo se brezvestne duše, ki s svojo domišljavostjo in surovostjo zopet vse skvarijo. Za danes opišemo samo, kako se na tukajšnjem državnem kolodvoru z uslužbenci nižjih slojev pri razprodaji kuriva — premoga in drv — postopa. Železničarji že vedo, neželezničarje pa zanimalo ne bode, da moramo mi upravi kurivo plačati, udobnost obstoji le v tem, da so cene nekoliko nižje, kakor pri pre-kupčevalcih, kateri imajo seveda tudi več stroškov, kakor pa železniška uprava. Torej mi kupimo in plačamo ter smemo zahtevati, da se nam kupljeno tudi pošteno brez vseh opazk in protekcij izroči. Pri nas mora seveda biti drugače. Posel razdeljevanja kuriva je poverjen nekemu Jožefu Ložarju, katerega nam je nemila gorenjska burja prinesla od tam nekod iz Jesenic, koder je krpal stare košare. Kaj to napihnjeno človeče počne, je že od sile. Ni dosti, da si on drzne nižje uslužbenca zmerjati, kakor pač le on zna, on postopa tudi glede pravilne delitve jako pristransko. Za njegove rdeče somišljenike ni ne mere ne vage, ti lahko brez skrbi nalagajo drva ali premog, on pa sedi ob strani in študira časopise ali pa kak roman. Z mero in vago se le nesomišljenike, ki nočejo stopicati za »rdečo fanco«, sekira, to se pravi meri in vaga se do skrajnosti slabo in nemarno. Gorje mu, kdor si upa kaj uporekati, ta jih zve in pa take, kakih izustiti je le kak rdeč olikanec zmožen. Kar jih Joža zna povedati, se sploh ne da zapisati. Pa tudi šaljiv in dovtipen zna biti, kadar je prav dobre volje. Tedaj se porogljivo šali čez te debele in čez te izgarane, za enega se boji, da se bo zlomil, za drugega, da ga bo mast zalila. Mero-dajne činitelje prosimo, da Jožeta Ložarja o dostojnem vedenju napram uslužbencem pouče in se i za njegovo službovanje malo pobrigajo. Jožetu samemu pa prijateljski prav resno svetujemo, naj se prej ko šlej spreobrne v dostojnega človeka, ker drugače se zna lahko zgoditi, da se njegov izrek, češ, mi naj gremo za njim v . . . , koder je on že bil, narobe uporabi. Kriv si bo le sam.

Okno v svet.

Svetovno gospodarstvo 1911.

Do 1.600.000.000 ljudi živi na zemlji, a mi znamo le za 500.000.000 ljudi, kako da gospodarijo. Če govorimo o svetovnem gospodarstvu, moramo znati, da je naše obzorje glede na svetovno gospodarstvo le še vedno zelo ozko. Razvoj gospodarstva narekujejo v osrednji Evropi Nemčija, Avstro-Ogrska, Švica, Francija in Italija Velikanski angleški svetovni državi, razprostrti po celem svetu, v kateri solnce nikdar ne zahaja, narekuje gospodarske smeri primeroma mala Britanija z Irsko. V velikem delu Azije vlada tudi na gospodarskem polju Rusija, v vzhodnji Aziji Japonska, v Ameriki pa Zedinjene države.

Veliko politiko leta 1911 so določala gospodarska vprašanja. Vedno bolj napredujoča industrija je postala resno nevarna svetovnemu miru. Države namreč ne gledajo zgolj na to, da urejajo medsebojno trgovinske zadeve z inozemstvom, marveč tudi na to, da pridobe novih trgov za tiste izdelke, ki jih izdelava delavec. Prebivalstvo se tudi zelo množi. Tako je poskočilo število prebivalstva pri nas v Avstro-Ogrski za 420.000, v Nemčiji za 852.000, v Francoski za 58.000, v Vel. Britaniji za 373.000, v Italiji za 211.000, v Rusiji za 1.586.000, na Japonskem za 639.000 oseb. Vsi ti ljudje hočejo in imajo pravico, da žive. A čim več ljudi, tem težavnejše se tudi dobi delo. Redna pot je, da se pomnoži izvoz iz države. A ta pot je ob vedno večji konkurenci na svetovnem trgu vsak dan težavnejša. Druga pot je izseljevanje. V naši državi in v Italiji se res ljudstvo izseljuje, ker ni doma dovolj dela in jela, v Nemčiji zdaj izseljevanje ne pride več v poštev. Izseljevanje pozna tudi prav dobro Velika Britanija. Države si zato prilščajo zemljo, kjer stanujejo ljudje, ki kulturno še niso dovolj napredovali in kapital sili na to, zato, da dela večje dobičke. Po tej poti hodita v prvi vrsti Angleška in Francoska, sicer v prvi vrsti pod pritiskom velikih bogatašev, ki hočejo delati vedno večje dobičke. Ti razlogi so napotili Francoze, da so se pola-

stili Maroka. Industrijski razvoj Nemčije bi bil kmalu dovedel do vojske med Angleži in Nemci. Nemški izvoz je znašal leta 1872. 7.090.000 mark, leta 1910 pa 13.840.000 mark, med tem ko je napredoval uvoz v tem času le od 3.466.000 in 8.990.000 mark in sicer na škodo Angležev, ki je izvozila leta 1872 blaga za 6.290.000 mark, leta 1910 pa za 8.780.000 mark. Razume se, da so zato Angleži tako nevoljni na Nemce, ki so jim vzeli toliko dobička.

Šestero najbogatejših mož na svetu.

V zadnji novemberski številki angleškega lista »Strand Magazine« se nahaja članek, ki označa kakor šest najbogatejših mož na svetu: Rockefellerja, Pierpont Morgana, Astorja, Iorda Strahtcona, Andrew Carnegia in lorda Rothschilda. List cení njih premoženje, premično in nepremično, na 1000.000.000 funtov šterlingov (1 funt šterlingov ima 24 kron) in našteva vse reči, kar bi jih mogli ti gospodje storiti, če bi se združili v skupno podjetje in tudi združili svoje glavnice. Najprej bi mogli plačati ves dolg Velike Britanije in Irske, ki znaša 750.000.000 funtov šterlingov in ostalo bi jim še dovolj, da bi kupili narodno galerijo v Londonu, muzej South Kensington in bojne ladije I. razreda angleške mornarice. Mogli bi kupiti vso angleško mornarico za 200.000.000 funtov šterlingov in per je pomorska sila danes v prvi vrsti stvar denarja, bi si mogli za 500.000.000 funtov šterlingov nabaviti še mnogo močnejše brodovje in z njim ogroževati ves svet, če bi se jim zljubilo. Če bi ti velebogatiní hoteli biti milosrčni, bi nakupili vse zemljiško posestvo in nepremičnine Velike Britanije in mogli bi najemnikom odpustiti vse najemnine. To bi bila zanje le malenkost, ker so vse nepremičnine na Angleškem vredne 220.000.000 funtov šterlingov in je hiše v Londonu možno kupiti za 44.000.000 funtov šterlingov. Če bi se hoteli sami nastaniti v kakem kraljestvu, kjer bi imeli dovolj prostora, ne bi jim bilo treba drugega, nego nakupiti škotsko kraljestvo, ki je vredno skupaj 930.000.000 funtov šterlingov.

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo „Našo Moč“.

500 kron nagrade

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka 600 komadov za samo 6 kron

ni priložnostni nakup. — Zbirka vsebuje: 1 pravo švicarsko sist. Roskopf patent žepno uro, natančno idočo, točno regulirano, s pisanim triletnim jamstvom tovarne, 1 amerik. double-zlato verižico, 2 amerik. double-zlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozl. garnituro, obstoječo iz gumbov za manšete, ovratnik in srajco, 1 amerik. petdelni žepni nož, 1 eleg. svilnato kravato, barva in vzorec po želji, najnovejšé fasone, 1 krasno kravatno iglo s simli-briljanti 1 mično damsko broško, zadnja novost, 1 koristno toaletno garnituro za potovanje, 1 eleg. denarnico iz pravega usnja, 1 par amerik. butonov z imitiranimi dragimi kamni, 1 patent angl. vremenski tlakometer, 1 salonski album s 36 umetniškimi slikami najlepših krajev sveta, 1 krasno verižico za okrog vratu iz pravih orientalskih biserov, 5 indijskih vragov-vedeževalec, ki zabavajo vsako družbo, in še 550 komadov raznih predmetov, v vsaki hiši koristnih in nepogrešljivih, zastoj. Vse skupaj z elegantno sist. Roskopf patent. žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, stane samo 6 kron. Pošilja po povzetju ali proti predplačilu (sprejemajo se tudi pisne znamke)

A. GELB, razpošiljalnica, Krakov št. 10.

NB. Pri naročilu dveh zavojev se priloži ona najboljša angleška britev ali 6 najfinejših platnenih robcev zastoj. Za neugajajoče se denar vrne brez ugovora, torej je vsak riziko popolnoma izključen.

? Kateri

kavini pridatek naj kupim? Izbira je v resnici težka, — kajti toliko ponudb človeka naravnost zbega!

Kaj rabite Vi, gospa soseda? — Jaz? — Jaz sem in bom ostala pri preizkušnem

pravem : Francovem : pridatku za kavo s kavinim mlinčkom;

od tega zadostuje : manjša : množina; on povzroči najlepši, zlatorujavi, čisti zvretek, toraj močno, slastno kavo!

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

**Denarni promet
l. 1910. čez 87 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 608.996.84. ■**

**Ljudska
posojilnica**

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 6
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franc. cerkvijo

prejema
hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po kakega odbitka,
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjizice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Fran Povše, komercialni svetnik, vodja, graščak, drž. in dež. posl. predsednik; Josip Šiška, stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; Dr. Josip Dermastia; Anton Kobi, pos. in trg., Breg pri Borovni.; Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posest. in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gregor Šlibar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

*Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
varnostno potovati naj se obrnejo
na*
Simona Kmetetka
*v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Kakovostna Pojasnila daje se brezplačno.*

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Komp.
Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.
F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavio,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.
Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana
cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetlic.
Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavaj: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica 9
priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.
Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET
urar in draguljar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.
Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike
domačega izdelka**
najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu
Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig, sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico šte. 5.
Priporočata svojo veliko sodov. Prevzema tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih njegovih strokov spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
**vozniških koles in
šivalnih strojev**
za rodbino in obrt.

A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.
Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, kreplivo in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog,
skatljica 50 v.
Ribeje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke skatljica 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec kreplivo sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstno pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železato vino, steklenica 2 kroni 60 v., in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana
Prešernova ulica
: priporočata svojo :
veliko zalogo čevljev
: domačega izdelka :

**Agitirajte za naše časopise, po-
sebno za del. list „Našo Moč“.**

Pozor slovenska delavska društva!
Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini
JANKO ČEŠNIK
(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Štrifarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.
Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!
Samo 6 dni!
**Havre
New-York**
francoska prekomorska družba
Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARDA**
oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetске posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

**Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh veselih in žalostnih dogod-
kih „Slovenske Straže!“**

TEOD. KORN
pokrivalc streh in klepar, vpeljalec strelododov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.
Priporočata se za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato
opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

